

Vänersborgs kommun

Läsår 2019/2020

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Dalboskolan

Innehållsförteckning

Grunduppgifter	1 - 3
Kartläggning	4
Analys och utvärdering av kartläggning läsåret 2018/2019	5 - 7
Främjande insatser	8 - 9
Förebyggande insatser	10 - 11
Åtgärdande insatser	11 - 14

BILAGOR:

Begrepp i Diskrimineringslagen	15
Kompassen Dalboskolan	16 - 17

Grunduppgifter

Planen gäller för Dalboskolan Läsåret 2019/2020

Planen gäller tills ny plan är upprättad. Planen ska utvärderas senast 2020-06-18.

Ansvariga för planen

Rektor Bjarne Ström ansvarar för att upprätta, följa upp och utvärdera planen enligt skollagen. Rektor får stöd i det arbetet av elevhälsoteam samt från all personal.

I elevhälsoteamet ingår rektor, specialpedagog, socialpedagog, skolsköterska, skolkurator, studie- och yrkesvägledare samt skolpsykolog. Vid behov kan elevhälsans logoped anlitas.

Dalboskolans vision

Dalboskolan ska ge alla elever en grund för livslångt lärande samt ge varje elev möjligheten att lyckas utifrån sina förutsättningar. Detta innebär att skolan måste ta hänsyn till elevernas skilda behov och finna vägar för att överbygga svårigheter.

För att främja allsidig personlig utveckling hos varje elev, ska skolans dagliga verksamhet genomsyras av ett elevhälsoperspektiv. Eleverna skall trivas och må bra, bli sedda och bekräftade i sitt arbete. Lärmiljön ska utformas efter varje elevs behov, inspirera till nyfikenhet och lust att lära, samt ge utrymme för alla att uppnå sin fulla potential.

Varje elev har rätt att känna delaktighet, meningsfullhet och gemenskap i sin skolmiljö. Varje elev har också rätt att bli respekterad av sin omgivning. Umgängesklimatet på skolan ska präglas av respekt, omtanke och hänsyn i enlighet med skolans värdegrund. All personal på Dalboskolan ska aktivt arbeta förebyggande och främjande, för en kreativ och stimulerande lärmiljö, samt för psykiskt, fysiskt och socialt välmående hos eleverna, i samverkan med andra instanser inom och utanför den kommunala organisationen, enligt VÄSTBUS riktlinjer.

Elevernas delaktighet

Eleverna är delaktiga genom att komma med synpunkter eller frågor under undervisnings-tillfällen, klassråd och elevråd. Personalen tar till sig, dokumenterar och beaktar elevernas synpunkter, vilka lämnas till rektor samt tas upp vid konferens/APT.

Eleverna är också delaktiga genom deltagande i den årliga elevenkäten om trivsel och delaktighet. Resultaten diskuteras i alla klasser och vid elevråd.

Under de regelbundna hälsosamtalen tas frågor upp om elevens mående samt skol- och livssituation. Hälsosamtalen sammanställs och redovisas för elevhälsoteam och mentorer.

En analys av elevsamtal, enkäter och hälsosamtal görs och bidrar vid upprättandet av ny plan. Förslag på plan presenteras och fastställs vid arbetsplatsträff. Läsårets upprättade plan finns tillgänglig på kommunens lärplattform, VÄL.

Planen presenteras av rektor vid nyanställningar samt av pedagog eller rektor vid föräldramöten.

Delaktighet vid utvärderingen av planen

- Planen utvärderas av elever och personal vid läsårets slut.
- Eleverna är delaktiga genom att komma med synpunkter vid klassråd och elevråd.
- Personalens delaktighet sker vid APT (arbetsplatsträffar), verksamhetsutvecklande möten och vid ämneslag.
- Vårdnadshavarna möjliggörs delaktighet vid utvecklingssamtal, föräldramöten, via lärplattform och via skolans webbsida.

Dalboskolans Helhetsidé

Lagstiftning

Enligt *diskrimineringslagen* ska huvudmannen (skolan) bedriva ett systematiskt och målinriktat arbete för att *främja* lika rättigheter och möjligheter för de barn som deltar i eller söker till verksamheten oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Enligt *skollagen*, kap. 6, ska huvudmannen även se till att det inom varje verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

I korthet går lagarna ut på att:

- Alla barn och elever ska känna sig trygga i skolan och ha samma rättigheter.
- Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
- Skolan är skyldig att utreda omständigheterna, om barn och elever anser sig ha blivit utsatta för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, samt i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra ovanstående framöver.

Skolan ska varje år upprätta en *Plan för diskriminering och kränkande behandling*. Planen ska ses över och följas upp varje läsår. Planen ska vara ett "levande" dokument i den mening att den ska användas som ett aktivt verktyg i den dagliga verksamheten. I arbetet med Plan mot diskriminering och kränkande behandling ska elever och föräldrar göras delaktiga.

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har tillsyn över att bestämmelserna i diskrimineringslagen följs.

Skolinspektionen har tillsyn över att bestämmelserna i skollagen följs.

Barn- och elevombudet vid Skolinspektionen (BEO) utreder anmälningar om kränkande behandling.

Barnkonventionen blir svensk lag den 1 januari 2020.

Barnkonventionen och konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, har beaktats och ligger som grund vid upprättande av planen.

Se bilaga 1, om vad begreppen i diskrimineringslagen står för.

Kartläggning

Elevnivå

- Skolhälsovården genomför hälsosamtal i årskurs 8. Samtalen innefattar frågor om skol- och livssituation inklusive hälsa.
Ansvar: Skolsköterskan
- Utvecklingssamtal äger rum en gång per termin, där bland annat elevens trygghet och trivsel tas upp – elev/vårdnadshavare/mentor.
Ansvar: Mentor
- Vid kännedom om kränkande eller diskriminerande behandling upprättas incidentrapport. Analys sker tillsammans med elevhälsoteam.
Ansvar: All personal har ett uttalat uppdrag att reagera, agera, utreda, kommunicera och dokumentera i incidentrapport vid behov.

Gruppnivå

- Samtal i klassen eller med en grupp om ev. konflikter som uppstår.
Ansvar: Mentor, och berörd personal
- Regelbundna klassråd hålls, minst varannan vecka
Ansvar: Mentor

Skolnivå

- Elevrådet har möten 2- 4 gånger per termin.
Ansvar: Förstelärare Henrik Hult
- En kommungemensam föräldraenkät genomförs som regel en gång per år. Enkäten tar upp frågor om elevernas trygghet, trivsel, arbetsro, lärmiljö och delaktighet i skolan. Enkäten tar även upp frågor om skolans samverkan med föräldrar och om föräldrarnas delaktighet.
Ansvar: Rektor
- En kommungemensam elevenkät genomförs som regel en gång per år. Enkäten tar upp frågor om elevernas trygghet, trivsel, arbetsro, lärmiljö och delaktighet i skolan.
Ansvar: Rektor

Analys och utvärdering av kartläggning läsåret 2018/2019

Insatser

Dalboskolan har under läsåret 2018/2019 på olika sätt arbetat för att förhindra diskriminering och kränkande behandling.

1. För att levandegöra skolans värdegrund startades läsåret med värdegrundsarbete för alla skolans elever, som ägde rum klassvis med mentorer under sammanlagt 8 timmar första skolveckan. Materialet som användes var skolan dokument Kompassen (se sidan 15 - 16), ett material som tagits fram av elever och personal tillsammans. Det innehåller riktlinjer för hur alla på skolan ska må bra och vilka trivselregler som ska gälla.
2. Elever i årskurs 7 deltog i en organiserad hajk till Dalbobergen tidigt under höstterminen, med möjlighet till övernattnig. Under hajken arbetades det med teambuilding för att öka sammanhållning, gemenskap och ömsesidig hänsynstagande.
3. Under läsåret har värdegrundsfrågor regelbundet tagits upp vid klassråden, som en åtgärdande, förebyggande och hälsofrämjande åtgärd.
4. Elever i årskurs 7 deltog i skolans riktade hälsofrämjande arbete, halvklass utifrån kön. Arbetet innefattade värdegrundsarbete och innehöll tema såsom respekt, känslor, internet och språkbruk samt sex och samlevnad. Skolans socialpedagog höll i träffarna och träffade varje elevgrupp vid fem tillfällen.
5. Elever i årskurs 8 deltog i skolans riktade hälsofrämjande arbete, blandade grupper i halvklass. Arbetet innefattade en skolbaserad metod vid namn DISA (Depression in Swedish Adolescents – Din Inre Styrka Aktiveras). Skolans socialpedagog och skolkurator höll i träffarna och träffade varje elevgrupp vid sex tillfällen.
6. Under september månad deltog elever i årskurs 9 vid den kommungemensamma satsningen kring Ungdagar, två temadagar om sex och samlevnad och om droger. Första dagen avslutas med ett gemensamt disco, för kommunens alla elever i årskurs 9.
7. Under läsåret har de flesta elever haft fasta klassrumsplaceringar, för att öka studieron, tryggheten samt för att förhindra diskriminering och kränkande behandling.
8. För att förbättra elevernas lärmiljö, öka tryggheten och studieron samlades mobiltelefoner in i början av varje lektion.
9. Skolan har schema för rastvakter och bussvakter, för att öka tryggheten och förebygga kränkande behandling. Dalboskolans grundtanke är att det alltid ska finnas många vuxna i korridoren under raster. Det innebar att det under förra läsåret vanligtvis var fler vuxna i korridoren än vad schemat visade.
10. Skolans socialpedagog arbetade med att öka tryggheten i korridoren samt fånga upp de elever som befann sig i riskzonen. Vid skolans årliga skyddsron framkom från eleverna att korridoren var det ställe på skolan där de kände sig minst trygga.
11. Varje klass hade minst två mentorer för att säkerställa att eleverna har en trygg vuxen att vända sig till under skoldagen.

12. Skolan har lokaler där det finns möjlighet till, och bedrivs, undervisning i mindre grupp. Det finns också möjlighet till reträttplats för elever som har behov av detta. Syftet är att öka elevernas trygghet, trivsel och studiero.
13. Skolan arbetade systematiskt och aktivt med att öka skolnärvaron
14. Skolan arbetade för en rök- och drogfri skola, vilket skedde genom temadagar, individuella insatser och diskussion vid klassråd och elevråd. Visst arbete skedde i samarbete med socialtjänsten.
15. Skolan har tillsammans med elever arbetat fram rutin för hur en lektion ska starta och avslutas, "start – stopp". För att rutinen ska vara levande och efterlevas har den under läsåret diskuterats regelbundet vid verksamhetsutvecklande möten med personal. Syftet med rutinen är att eleverna ska känna trygghet och känna igen lektionernas gemensamma struktur. Rutinen är också viktigt för att nyanställda snabbt ska komma in i arbetet på Dalboskolan, där de nyanställda också får auskultera hos lärare på skolan för att få en bild av hur rutinen fungerar.
16. Skolan har arbetat med att säkerställa en systematik kring eleverna i svårigheter samt med att följa upp och analysera situationen kring tillgängligheten för dessa elever. Det arbete har ägt rum vid klasskonferenser och elevhälsoteamsmöte. Frågor som hur skolan arbetar med inkluderande lärmiljöer, hur alla elever nås, hur skolan organiserar sig för att på bästa sätt nå de elever i svårigheter, är frågor som regelbundet har diskuterats.
17. Skolan har under läsåret gjort flera riktade insatser för att öka måluppfyllelsen såsom lovskola, annorlunda skoldagar, intensivstudier i matematik samt infört studieplaner. Studieplaner innehåller handlingsplaner i de ämnen där elever inte uppnår måluppfyllelse.
18. För att skapa en likvärdig bedömning har skolans lärare arbetat i ämneslag och haft kollegiala samtal om betyg och bedömning. Lärarna har också samarbetat med ämneskollegor från andra skolor i kommunen vid t.ex. sambedömning av nationella prov.
19. Under läsåret har 12 incidentrapporter lämnats in rörande diskriminering och kränkande behandling. Rektor har anmält till huvudman. Rapporterna har utretts och vid behov lett till insatser, såsom samtal med elev/elever och dess vårdnadshavare.
20. I maj bjöds kriminolog Maria Dufva in till skolan. Hon föreläste för personal och elever om vad elever möter och kan utsättas för på nätet: chattar, spel och sociala medier. Även vårdnadshavare erbjöds en gratis föreläsning med samma innehåll under kvällstid.

Analys

Dalboskolans har under de senaste åren bedrivit ett systematiskt utvecklingsarbete, som bland annat resulterat i ett flertal dokument, planer och rutiner. Arbetet har också resulterat i en helhetsidé för verksamheten.

Flera åtgärdande, förebyggande och hälsofrämjande insatser har gjort under läsåret mot diskriminering och kränkande behandling. Insatserna har upplevts positiva från både personal och elever.

Ett omfattande utvecklingsarbete med all personal kring utformandet av en tillgänglig lärmiljö, har skett under läsåret. Det arbetet har skett via klasskonferenser, verksamhetsutvecklande möten och vid elevhälsoteamsmöten. Frågor som hur skolan arbetar med inkluderande lärmiljöer, hur alla elever nås, hur skolan organiserar sig för att på bästa sätt nå de elever i svårigheter, är frågor som regelbundet diskuterats. Skolan har fått stöd och hjälp i det arbetet genom den kommungemensamma satsningen *Systematiskt kvalitetsarbete i samverkan med Karlstads universitet (SKA)*.

Under läsåret 2019/2020 kommer utvecklingsarbetet kring lärmiljön fortsätta genom den kommungemensamma satsningen *Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt* i samverkan med Högskolan Väst, *Det globala klassrummet*.

Skolan har via projekt Plug Innan (Frändeskolan och Dalboskolan) mätt elevers uppfattning om skolan och om trygghet på skolan samt om deras mående.

24 elever från Dalboskolan deltog hösten 2018 och våren 2019 i projektets mät- och målgrupp. Den terminsvisa mätningen sker genom samtal med projektansvarig. Svaren presenteras anonymt. Även elevgruppens vårdnadshavare kontaktas per telefon i syfte att skolan ska få ta del av deras uppfattning om skolan.

Resultatet vilket visar på en positiv utveckling. Allt fler elever och vårdnadshavare upplever att skolan som helhet fungerar bättre, inklusive trygghet och trivsel. Vi mätningen får de uppskatta olika områden genom att uppge betyg 1 till 10, där 1 betyder *Fungerar mycket dåligt* och 10 betyder *Fungerar mycket bra*.

Vårdnadshavare gav betyg 5,2 för hur de uppfattar *skolan som helhet* höstterminen 2018 och betyg 6,73 för vårterminen 2019. Eleverna gav betyg 6,38 i samma fråga för höstterminen 2018 och betyg 6,46 för vårterminen 2019.

Skolan har haft en mycket låg måluppfyllelse under de senaste åren, som nu sakta börjar vända uppåt. Även skolnärvaron har blivit högre under läsåret. Bedömningen är att skolans insatser börjar ge resultat. Det är dock viktigt att det pågående utvecklingsarbete och de beslutande insatserna fortgår. (hålla i, hålla ut och hålla om). Bedömningen är att ökningen av måluppfyllelsen visar på att lärmiljön och studieron förbättrats.

I skolans analys har uppmärksamats en grupp flickor med en hög skolfrånvaro och låg måluppfyllelse. Orsakerna är flera, bland annat deras psykiska hälsa.

Utifrån analysen har det beslutats att för dessa elever under läsåret 2019/2020 arbeta för täta samtal/uppföljningar mellan skola och vårdnadshavare/elev samt om riktat stöd gällande deras skolfrånvaro och måluppfyllelse. Även ett samarbete med externa samarbetspartners har påbörjats för flera av dessa elever.

För att ytterligare förbättra det hälsofrämjande och förebyggande elevhälsoarbetet arbetar elevhälsoteamet med att få ett långsiktigt och övergripande arbete. Planen är att insatserna kommer vara med i skolans övergripande årshjul och kommer ibland att ske tillsammans med pedagoger.

Främjande insatser

Områden som berörs av insatsen

Trakasserier på grund av kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning samt ålder.

Mål: Främja ett socialt klimat fritt från diskrimineringar, trakasserier och kränkningar.

Genom att:

- Skolan har gemensamma, tydliga och välkända regler
- Arbeta regelbundet med värdegrundsfrågor i de olika klasserna genom information, samtal och övningar
- Ge barnen redskap för att lösa konflikter
- Utveckla och tillämpa demokratiskt förhållningsätt
- Bemöta varandra med vänlighet och respekt
- Årskursöverskridande aktiviteter och samarbeten som en naturlig del under året
- Personal och elevhälsa finns tillgängliga för enskilt stöd för elever i de situationer det behövs. Vid fortsatt oro anmäls ärendet till elevhälsoteam eller vid akuta situationer direkt till rektor
- Hälsofrämjande insatser från elevhälsoteam i årskurs 7, 8 och 9, såsom yrkesvägledning, drogförebyggande, värdegrundsarbete och DISA.

Främja likabehandling av kön, könsidentitet eller köns uttryck

Mål: Att främja elevers lika rättigheter och bemöta varje elev i dess könsmönster.

Genom att:

- Varje elev ges lika stort inflytande över verksamheten.
- Vara lyhörd och utveckla elevernas intressen oberoende av kön.
- Pedagoger har en genusmedvetenhet, som genomsyrar undervisningen.
- Hälsofrämjande insatser från elevhälsoteam i årskurs 7, 8 och 9, såsom yrkesvägledning, drogförebyggande, värdegrundsarbete och DISA.

Främja likabehandling oavsett sexuell läggning

Mål: Skolan ska agera mot elevers språkbruk med sexuell anspelning.

Genom att:

- Arbeta aktivt med och samtala om vad ord med sexuell anspelning betyder och motverka nedsättande språkbruk.
- Hälsofrämjande insatser från elevhälsoteam i årskurs 7, 8 och 9, såsom yrkesvägledning, drogförebyggande, värdegrundsarbete och DISA.

Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet

Mål: Skolan ska öka medvetenheten om och öka intresset för olika kulturer.

Genom att

- Uppmärksamma olika traditioner och högtider i olika kulturer samt genom att låta eleverna berätta om sina olika traditioner.
- Samtala och läsa om olika kulturer.
- Hälsofrämjande insatser från elevhälsoteam i årskurs 7, 8 och 9, såsom yrkesvägledning, drogförebyggande, värdegrundsarbete och DISA.

Främja likabehandling oavsett religion eller annan trosuppfattning

Mål: Att elever och anställda som tillhör olika religioner bemöts på lika villkor

Genom att:

- Diskutera och titta på film om olika religioner.
- Utifrån fakta arbeta med att jämföra likheter och skillnader mellan de olika religionerna.
- Hälsofrämjande insatser från elevhälsoteam i årskurs 7, 8 och 9, såsom yrkesvägledning, drogförebyggande, värdegrundsarbete och DISA.

Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning

Mål: Att skolans verksamhet är tillgänglig för alla elever.

Genom att:

- Utforma verksamheten så att alla kan delta utifrån sina förutsättningar och förmågor.
- Öka elevernas förståelse för olika funktionsnedsättning genom film, samtal och diskussioner.
- Hälsofrämjande insatser från elevhälsoteam i årskurs 7, 8 och 9, såsom yrkesvägledning, drogförebyggande, värdegrundsarbete och DISA.

Främja likabehandling oavsett ålder

Mål: Skolan ska skapa olika alternativ för social gemenskap och aktiviteter över årskull

Genom att:

- Engagera skolans elever genom olika aktiviteter där eleverna deltar och medverkar

Förebyggande insatser

- Terminen startas med en genomgång av bland annat skolans vision, helhetsidé, värdegrund samt regler och rutiner, som bland annat beskrivs i skoldokumentet *Kompassen*.
Rektor ansvarar.
- För att öka medvetenheten om språkbruket, ska skolan göra eleverna uppmärksamma på hur viktigt det är att använda ett språk som är fritt från kränkande/diskriminerande ord. Denna fråga diskuteras regelbundet vid klassråd. Alla vuxna ska också konsekvent reagera på ett dåligt språkbruk (svordomar, könsord, kränkande och diskriminerande ord och negativt kroppsspråk)
- För att skapa studiero, trivsel och trygghet arbetar lärarna och eleverna fram trivselregler, som dokumenteras i *Kompassen*
- För att skapa studiero, trygghet och trivsel samt för att skapa en begriplig studiemiljö ger läraren en tydlig struktur för hur lektionen startas upp, är organiserad och hur lektionen avslutas, utifrån skoldokumentet *Start och Stopp*
- För att skapa trygghet och trivsel samt för att skapa en begriplig studiemiljö ger läraren en tydlig handlingsplan i det ämne där eleven inte uppnår målen
- Ämneslagen diskuterar och delger varandra tips och råd om hur lärmiljön och studieron kan förbättras
- Lärarna auskulterar hos varandra i syfte att förbättra lärmiljön
- Att eleverna har fasta klassrumsplaceringar, för att öka studieron, tryggheten samt för att förhindra diskriminering och kränkande behandling
- Mobiltelefoner samlas in i början av varje lektion, för att förbättra elevernas lärmiljö
- Ett schema för rastvakter och bussvakter finns upprättat, för att öka tryggheten och förebygga kränkande behandling. Utöver det har socialpedagog som uppdrag att finnas i korridoren i stor utsträckning för att öka tryggheten samt för att fånga upp de elever som befinner sig i riskzonen.
- Varje klass hade minst två mentorer för att säkerställa att eleverna har en trygg vuxen att vända sig till under skoldagen.
- Pedagoger och resurspersoner kan erhålla handledning av elevhälsoteam vid behov.
- Pedagogerna ska integrera *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* i den pedagogiska verksamheten. Det är viktigt att ha de olika diskrimineringsgrunderna i åtanke vid valet av undervisningsmaterial.

För att tidigt upptäcka diskrimineringar, trakasserier och kränkande behandlingar har vi följande rutiner:

Målet är att ingen på Dalboskolan ska utsättas för någon form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. En viktig utgångspunkt är den individuella upplevelsen och att den elev som uppger att den har blivit kränkt alltid ska tas på allvar och att vuxna agerar enligt *Plan mot diskriminering och kränkande behandling*.

- All personal på skolan har ett ansvar att se och upptäcka.
- Personalen är lyhörda för eleverna och har i uppdrag att reagera, agera, utreda, kommunicera och dokumentera i incidentrapport vid behov.
- Skolan uppmuntrar vårdnadshavare att ta kontakt med personal eller rektor om de känner oro för sitt barn.
- All personal ska känna till och aktivt arbeta för att planen följs.
- Den som känner sig kränkt måste alltid tas på allvar.

Åtgärdande insatser

Rutin för att utreda och åtgärda vid diskrimineringar, trakasserier och kränkningar:

Lag: Skollagen 2010:800

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

6 kap, 10 §. En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Dalboskolans ansvar, åtgärder och uppföljning

Rektor är ytterst ansvarig för arbetet med att *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* efterlevs på skolan.

Läraren har ett ansvar för att trivsel och trygghet finns i klassrummet och ska vid behov vidta åtgärder om det framkommer att kränkningar/otrivsel förekommer.

All personal har ansvar för alla elevers trygghet och trivsel och ska vid behov utreda samt vidta åtgärder om det framkommer diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i skolan.

Den/de som ansvarar för att utreda misstänkt/uppkommen kränkning ansvarar även för att dokumentera händelsen och eventuellt vidtagna åtgärder. Som stöd finns anmälan som tidigare givits till rektor, dokumentationsmall och incidentrapport. Efter avslutat ärende lämnas original till rektor. I dokumentationen av utredda kränkningar ska det tydligt framkomma vem/vilka som ansvarar för uppföljning, dokumentation samt att åtgärder vidtas.

Rektor går igenom inlämnad dokumentation för att säkerställa att rutinen följs samt dokumenterar ärende när elev har kränkts av personal.

Uppföljning sker både kortsiktigt, efter ca en vecka och långsiktigt, efter ca 1 månad. Den/de som ansvarar för att utreda misstänkt/uppkommen kränkning ansvarar även för att följa upp att kränkningarna upphör och att åtgärderna gett önskad effekt.

Rutin för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

1. Personal som upptäcker/får kännedom om att en kränkning/trakassering pågår/skett ansvarar för att först lösa den akuta situationen. Reagera och agera.
2. Den personal som upptäcker/får kännedom att kränkning pågår/har skett påbörjar utredning och ansvarar för att:
  - a) samtala med eleven som kan ha blivit utsatt för kränkning. Viktigt att ha ett respektfullt samtal och klargöra att kränkningar inte får förekomma. Dokumentera samtalen och åtgärder på avsedd blankett (incidentrapport).
  - b) samtala med elev/elever, som kan ha utfört kränkningen, om vad som skett. Viktigt att samtalen är respektfulla och att man lyssnar på alla. Dokumentera samtalen och åtgärder på avsedd blankett (incidentrapport).
  - c) anmäl till rektor samma dag, via samtal, e-post eller SMS. Vid rektors frånvaro ska specialpedagog vid Dalboskolan kontaktas eller rektor vid Frändeskolan, som då ansvarar för att skyndsamt anmäla till huvudman.
  - d) vid kränkning, tillsätt åtgärder för att förhindra fortsatt kränkning
  - e) uppföljande samtal om de insatta insatserna hålls. Vårdnadshavare informeras om hur det har gått efter samtalen. Samtalen och ev. åtgärder dokumenteras (incidentrapport). När ärendet anses löst överlämnas dokumentation till rektor.
  - f) informera inblandade elevers vårdnadshavare om vad som skett. Dokumentera samtalen och åtgärder (incidentrapport). Exempel på åtgärder kan vara fortsatta samtal med de inblandade, förstärkt vuxennärvaro, värdegrundsarbete i klass och disciplinära åtgärder.
3. Rektor informerar huvudmannen om att ärendet har lösts. Rektor diarieför incidentrapporten.
4. Löses inte ärendet överlämnas det till rektor och elevhälsogruppen för planering av vidare åtgärder. Vid allvarliga fall av trakasserier och/eller kränkande behandling kan det bli aktuellt med disciplinära åtgärder gentemot de elever som har utfört kränkningarna. Åtgärderna får dock inte strida mot bestämmelserna om disciplinära åtgärder i kapitel 5 i skollagen (2010:800).

Disciplinära åtgärder får inte användas i bestraffningssyfte. Åtgärderna får inte heller inskränka elevens rätt till utbildning. De åtgärder som vidtas ska vara rimliga i förhållande till syftet och till omständigheterna i den aktuella situationen.

Om eleven är minderårig måste åtgärderna vidtas med hänsyn till barnets bästa. Exempel på tillåtna åtgärder i de obligatoriska skolformerna är tillfällig utvisning, kvarsittning, skriftlig varning, tillfällig omplacering och avstängning.

Tillfällig omplacering bör bli aktuellt först när skolan har gjort en utredning och åtgärderna utifrån den inte haft någon effekt. Endast i akuta situationer kan ett undantag göras och en tillfällig omplacering kan genomföras utan utredning. Avstängning får endast ske i samband med mycket allvarliga situationer, t.ex. om det förekommit grovt våld så att skolan måste anmäla till polisen och arbetsmiljöverket. Avstängningen i de obligatoriska skolformerna får bara gälla så länge att skolan hinner utreda vilka andra åtgärder som kan behövas och får inte pågå längre än en vecka.

Rutin för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

1. Elev/vårdnadshavare som får kännedom om att en elev utsätts för kränkningar/trakasserier/diskriminering av personal ska kontakta rektor.
2. Personal som får kännedom om att en vuxen kränker/trakasserar/diskriminerar ska ingripa och rektor ska informeras om händelsen.
3. Rektor startar en utredning för att få elevens beskrivning av vad som hänt. Eventuellt deltar elevens föräldrar vid samtalet.
4. Rektor kontakter den vuxne för att få dennes beskrivning av vad som hänt. Personal har rätt att ha skyddsombud med vid samtalet.
5. Rektor kontakter skyndsamt elevens vårdnadshavare och beskriver vad som hänt och kallar vid behov till ett möte på skolan. Rektor ansvarar för fortsatt arbete/utredning och ev. åtgärder.
6. Utredning och vidtagna åtgärder ska dokumenteras av rektor.
7. Rektor ansvarar för att informera huvudmannen om det inträffade. Vid allvarliga fall av trakasserier eller kränkande behandling kan det bli aktuellt att överväga disciplinära åtgärder gentemot den eller de anställda som har utfört trakasserier eller kränkningarna. I lagen om anställningsskydd (LAS) finns en rad arbetsrättsliga åtgärder som arbetsgivaren kan vidta mot arbetstagare som misskött sig och utsatt någon för trakasserier eller kränkande behandling.

De åtgärder som kan bli aktuella är:

Varning (enligt LAS 30§) Omplacering (enligt LAS 7§), Uppsägning (enligt LAS 7§), Avsked (enligt LAS 18§). Innan någon av dessa arbetsrättsliga åtgärder kan vidtas ska den anställdes eventuella fackliga organisation kontaktas. Arbetsgivare som vidtar arbetsrättsliga åtgärder mot en anställd för att stävja trakasserier eller kränkande behandling bör erbjuda henne eller honom stödsamtal.

Rutin för att utreda samt åtgärder när barn kränks av personal

Om en elev känner sig kränkt av en personal gäller samma rutin (se ovan), men då är det rektor som ansvarar för utredningen.

Arbetsrutin gällande dokumentation av att anmäla, utreda och avsluta kränkande behandling/trakasserier

Tidsplan	Vad	Vem
Samma dag som kränkningen inträffar = dag 1	Reagera, agera och påbörja utredning. Kommunicera involverade elever, vårdnadshavare och kollegor - använd incidentrapport. Anmäl till rektor genom samtal, mejl, telefon. Uppge vad anmälan gäller (kränkning, trakasserier, sexuella trakasserier), kön, födelseår och klass/avdelning. Vid rektorns frånvaro kontakta specialpedagog vid Dalboskolan eller rektor vid Frändeskolan	Personal
1:a dagen	Anmälan till huvudman. Dokumentera i diariet samt spara anmälan till huvudman i pärm hos rektor	Rektor. Vid frånvaro kontakta specialpedagog vid Dalboskolan eller rektor vid Frändeskolan
	Lämna incidentrapport till rektor när den är avslutad. Fyll i datum för avslut i diariet.	Personal
	Uppföljning av utredning som ej är avslutad.	Rektor
1ggr/termin	Kartläggning och analys av inträffade händelser. Återkoppla till arbetslagen	Rektor, vid EHT och vid APT
Januari och augusti	Tydliggör arbetsrutinen för all personal	Rektor/skoladministratör
Maj	Utvärdera arbetsrutinen	Rektor
Nyanställning, vikarier	Informera om planen, arbetsrutinen och dokumentationen	Rektor/skoladministratör
Snarast/ Samma dag	Om någon i personalen känner sig kränkt dokumenteras detta i KIA	Personal

Vad står begreppen i Diskrimineringslagen för?

Begrepp:

Diskrimineringsgrunder: 1) kön, 2) könsöverskridande identitet eller uttryck, 3) etnisk tillhörighet, 4) religion eller trosuppfattning, 5) funktionsvariation, 6) sexuell läggning eller 7) ålder.

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande, förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheterna är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet.

Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och Internet. Trakasserier och kränkande behandling kan t.ex. uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiskt våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Utredning är ett samtal med inblandade elever som dokumenteras via blankett "Anmälan om kränkande behandling/trakasserier från personal vid förskola/skola till förskolechef/rektor" som lämnas till rektor skyndsamt. Rektor informerar därefter huvudman. Ansvarig personal fortsätter snarast utredningen och dokumenterar den på blankett "Incidentrapport" samt informerar inblandade elevers vårdnadshavare. Uppföljning skall ske, om inte ärendet avslutas samma dag, inom en vecka. Ärendet skall avslutas. Om ärendet ej kan avslutas överlämnas dokumentationen till rektor.

Skyndsamt utifrån juridiskt begrepp, ska ärendet behandlas genast eller så snart som möjligt, normalt inom samma dag.

KOMPASSEN

Värdegrund Dalboskolan

Hjälper dig att ta ut rätt
riktning för framtiden

Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet” (Läroplan för grundskolan 2011)

”Man ska se alla som olika individer och respektera alla” (Elev åk 9)

KOMPASSRIKTNING

- Du är i skolan för att lära dig så mycket som möjligt
- Du kan lära dig
- Du kan lära av andra
- Du är någon, en som behövs
- Du gör alltid ditt bästa
- Du format din framtid i skolan – vi är här för att hjälpa dig

VÅRA GRUNDREGLER

- Du respekterar dig själv och andra
- Du hjälper till att skapa ett bra arbetsklimat
- Du hjälper till att vårda vår skola

” Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling” (Skollagen 1 kap 5 §)

” Bra att det finns en likabehandlingsplan, även om man är raggare, emo eller fjortis och har olika kulturer, så ska alla bli lika behandlade (Elev åk 7)

Tillsammans är vi Dalboskolan och Dalboskolan är vår gemensamma arbetsplats. Vi har några regler som är viktiga att känna till:

- Vi kommer i tid till lektionerna och lämnar inte klassrummet utan lov
- Var och en tar ansvar för sina arbetsuppgifter och har material till lektionerna
- Vi lämnar jackan i skåpet
- Vi använder inte mobilen under lektionerna om inte läraren tillåter det av pedagogiska skäl
- I korridoren och under raster har vi alla ett ansvar för att alla elever och all personal känner sig trygga och trivs.
- Som elev respekterar du tillsägelser från all skolans personal
- I matsalen tar vi av oss keps, mössa och jacka. Vi visar på ett gott uppförande så att vi alla kan äta i lugn och ro.
- Alla samarbetar för att Dalboskolan ska vara en drogfri miljö.

PÅFÖLJDER – om du bryter mot våra regler händer detta:

1. Du får samtal med skolans personal
2. Skolans personal ringer hem
3. Målsman kallas till möte på skolan
4. Anmälan till elevhälsoteam
5. Rektor beslutar om ev. påföljder som t.ex:
  - Du blir för en tid förflyttad till en annan grupp
  - Du blir hemskickad för resten av dagen
  - Målsman ombeds att vara med dig under din skoldag

Skolans Plan mot diskriminering och kränkande behandling följs om ärendet har den karaktären. Planen finns att läsa på Dalboskolans hemsida samt på lärplattform VÅL.